

КМҚК №11 "Таңшолпан" бөбекжай - бақшасы

**№1 педагогикалық кеңес шешімімен
"Бекітілді"
Бөбекжай- бақша директоры
С.Ж.Жанекешова**

**2020-2021 оқу жылына арналған
№8 "Қарлығаш" ортаңғы тобының
"Қызықты ертегі әлемі"
вариативтік компонент
ұйымдастырылған жұмыс жоспары**

Кіріспе

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту стандарты талаптарына сәйкес мектеп жасына дейінгі балалардың шығармашылық ойлау мәдениеті мен қиялын дамыту жұмыстарын жүргізуде үстел-үсті, қуыршақ, конус, саусақ театрларының, сонымен бірге сахналық қойылымдардың рөлі өте үлкен. Сахнада балалар өздерін ертегі кейіпкерлерінше сезініп, ой-қиялдарын ұшқырлайды. Өздері сүйіп тыңдайтын ертегі кейіпкерлерінің бейнелерінде ойнау - олар үшін зор қуаныш сезімін тудырады. Сахналық қойылымдар мазмұны арқылы балалар лексиканы меңгереді, диалогке түседі, ертегідегі жануарлардың дауыстарын, қимылдарын айнытпай салып, барынша көрсетуге тырысады. Соның нәтижесінде, балалардың шығармашылығы дамиды, қызығушылықтары артып, қуанады.

Тәрбиешімен бірлескен шығармашылық барысында қабілетті, мектепке дейінгі бала тұлғасын дамытуға мүмкіндік туады. Ұлы педагог А. Сухомлинский: «Скрипа ұстаған адам жамандық жасай алмайды» - дегенді жиі қайталаған. Олай болса, театр мен көркем өнер арқылы бала көкірегіне сондай скрипка ұялатып, оны ойната білу педагогтің басты міндеті болмақ.

Мақсаты:

Сахналық қойылымдар арқылы балалардың шығармашылығын дамыту

Міндеттері:

1. Ертегі мазмұнын сахналау арқылы 4-5 жастағы балалардың тіл байлығын жетілдіру;
2. Дауыс ырғағы арқылы ертегі кейіпкерлерінің мінез-құлықтарын көрсете білуге үйрету;
3. Әр-түрлі рөлдерге ойнай білу қызығушылығын дамыту;
4. Басқа балалармен ұжымдық қарым-қатынасқа түсу дағдыларын қалыптастыру;
5. 4-5 жастағы балаларды сахна мәдениетіне тәрбиелеу.

Мазмұны:

- Бір-бірімен қарым-қатынасқа түсетін 2-3 рөлдік қойылымдарға қатысу
- Балалардың арман, қиялдарын дамытатын көріністер
- Көркемдік образдық бейнелеу құралдарын: екпін, ым, ишара, жүріс-тұрысты пайдалану
- Ертегілер мен әдеби шығармаларды сахналау

Тақырыптық жоспар үлгісі

Айы	№	Тақырыптар	Мақсаты	Әдіс - тәсілі	Көрнекіліктер
Қыркүйек	1.	«Күшік досын қалай тапты» ертегісі	Үстел -үсті театры. Балаларды ертегі мазмұнымен таныстыру, сұрақтар бере отырып, ертегіні желісі бойынша әңгімелеуге үйрету.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Ертегі мазмұны бойынша безендірілген үстел-үсті театры, жылжымалы күшік, қоян, түлкі, қасқыр,қонжық,бала ,үй макеттері және т.б.
	2.	«Күшік досын қалай тапты» ертегісін сахналау	1Сахналық қойылым. Рөлдер арқылы ертегі кейіпкерлерін дауыс ырғағымен айтуға үйрету. Кейіпкерлер сөздерін жаттау арқылы есте сақтау қабілетін дамыту, тіл байлығын жетілдіру.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Эстетикалық талапқа сай безендірілген сахна : орман бейнесі, орманшының үйі,күшік, қоян, түлкі, қасқыр,қонжық,баланың киімдері, ұнтаспа және т.б.
	3.	«Үйшік» ертегісі	Қуыршақ театры, Қуыршақ театры арқылы балаларға ертегі желісін толық әңгімелеу. Ертегіні көру арқылы есте сақтау қабілетін дамыту. Әсем әрі ертегі мазмұнына сай безендірілген қуыршақ театрының ширмасы және, тышқан, бақа, қоян, қасқыр, көбелек, тиын, түлкі және аюдың қуыршақ	Көрсету, түсіндіру, айту.	Ертегі мазмұнына сай әуендер және т.б.

			театрына арналған бейнесі.		
	4	«Үйшік» ертегісі	Сахналық қойылым. Достық қарым - қатынас жасауға тәрбиелеу. Ертегі кейіпкерлерінің адамгершілік қасиеттерін бағалау және оларға өзінің қатынасын білдіру іскерліктерін қалыптастыру.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Эстетикалық талапқа сай безендірілген сахна: құрастырылмалы үйдің, ағаш шөптердің макеті, тышқан, бақа, қоян, қасқыр, көбелек, тиын, түлкі және аюдың киімдері, ұнтаспа және т.б.
Қазан	5.	«Көкөністер айтысы» ертегісі	Конус театры. Конус театры арқылы ертегі желісімен таныстыру. Ертегідегі көкөністердің ерекшеліктері туралы әңгімелей отырып, табиғатты аялауға, еңбек сүйгіштікке тәрбиелеу.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Ертегі мазмұнына сай безендірілген үстел үсті театры. Бау-бақшаның, қоршаудың ,жеміс ағаштарының жылжымалы конус макеттері және т.б.
	6.	«Көкөністер айтысы» ертегісі	Сахналық қойылым. Ертегідегі рөлдік диалогтерді балалардың аша білуіне, қарым-қатынаста сыпайылықты сақтау іскерліктеріне мүмкүндіктер туғызу.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Эстетикалық талапқа сай безендірілген сахна: бау-бақша, қоршаудың ,жеміс ағаштарының макеттері. Көкініс бейнелерінің

				киімдері. Ертегі мазмұнына сәйкес әуендер және т.б.	
	7.	«Үш аю» ертегісі	Қолғап театры. Қолғап театры арқылы ертегі мазмұнын әңгімелей отырып, мейірімді, қайырымды және басқа да игі қасиеттерді бойына сіңіруге үйрету.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Ертегі мазмұнына сай безендірілген үстел үсті театры : орман, аю үйшігі, ертегі кейіпкерлері бейнеленген қолғаптар және т.б.
	8.	«Үш аю» ертегісі	Сахналық қойылым. Балаларды қойылымға қатыстыра отырып , рольдерді сомдауға, образға ене білуге үйрету, шығармашылықты жетілдіру.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Эстетикалық талапқа сай ертегі мазмұны бойынша безендірілген сахна: орман, аю үйшігі, үй іші жабдықтары, ертегі кейіпкерлерінің киімдері, ертегі мазмұнына сай әуендер және т.б.
Қараша	9.	«Дос іздеген бота» ертегісі	Фланелеграф арқылы қойылым. Ертегі мазмұнымен таныстыру, жетекші сұрақтар қою арқылы ертегіні әңгімелеуге үйрету және достық сезімге тәрбиелеу .	Көрсету, түсіндіру, айту.	Фланелеграф, ертегі мазмұнын бейнелейтін, суреттер және т.б.
	10.	«Дос іздеген бота» ертегісі	Сахналық қойылым. Сахналық қойылым арқылы балаларды достық сезімге тәрбиелеу,	Көрсету, түсіндіру, айту.	Эстетикалық талапқа сай безендірілген сахна:

		шығармашылыққа баулу.		үйдің , қораның макеттері, гүлдер мен шөптер, түйе, күшік, бота, мысық, қозы, әтеш, лақ, араның киімдері, ертегі кейіпкерлерінің қимылына сай жетекші әуендер және т.б.
11.	«Түлкі мен ешкі» ертегісі	Саусақ театры. Саусақ театры арқылы ертегі мазмұнымен таныстыру, ертегі кейіпкерлерінің мінез құлықтарын ажырата білуге үйрету.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Саусақ театрына арналған түлкі мен ешкінің бейнелері
12.	«Түлкі мен ешкі» ертегісі	Сахналық қойылым. Балаларды ұсынылған рөлдерді ойнау барысында өзін-өзі ұстаудың мәдени дағдылары мен адамгершілік, мейірімділік, қамқорлық қасиеттерді көрсетуге баулу.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Эстетикалық талапқа сай безендірілген сахна: шөптер мен талдар, құдық макеті, түлкі мен ешкі бейнесіндегі киімдер, ертегі мазмұнына байланысты әуендер және т.б.
13	«Ормандағы емхана» ертегісі	Қуыршақ театры. Балалармен бірге ертегі қойылымын қуыршақ театры арқылы ойнап көрсету және табиғатты қорғау сезімдерін күшейту,	Көрсету, түсіндіру, айту.	Безендірілген қуыршақ театрының ширмасы:

		шығармашылықты дамыту.		жылжымалы ормандағы ағаштардың макеттері, гүлдер , ағаштан жасалған мектеп , ағаш түбіртектері, қуыршақ кейіпкерлер, ертегі мазмұнына сай әуендер
14.	«Ормандағы емхана» ертегісі	Сахналық қойылым. Сахналық қойылым арқылы бүлдіршіндердің шығармашылығын дамыту, көңіл-күймен, қуанышты жағдай тудыру, музыкаға сәйкес ширақ қимылдар жасауға үйрету .	Көрсету, түсіндіру, айту.	Эстетикалық талапқа сай безендірілген сахна: ормандағы ағаштардың макеттері, гүлдер , ағаштан жасалған мектеп ,ағаш түбіртектері. Қарлығаш кейіпінде мұғалім, тоқылдақ кейіпінде орман елшісі, қасқыр,түлкі, қоян, тышқан,аю костюмдері, ертегі мазмұнына сай

				әуендер.
15.	Ш.Перо ертегісі «Күл-қыз»	Фланелеграф. Балаларды ертегі мазмұнымен таныстыру, жетекші сұрақтар арқылы ертегіні әңгімелеуге үйрету, еңбек сүйгіштікке тәрбиелеу	Көрсету, түсіндіру, айту.	Фланелеграф, ертегі мазмұнына байланысты кейіпкерлердің суреттері
16.	Ш.Перо ертегісі «Күл-қыз»	Сахналық қойылым. Ертегіге деген қызығушылығын арттыра отырып, кейіпкерлердің образдары бойынша ойнай білу қабілетін дамыту.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Эстетикалық талапқа сай ертегі мазмұнына байланысты безендірілген сахна: үй іші бейнеленген макеттер, ыдыс аяқтар, сыпырғыш, үй жиһаздары, хан сарайының макеті, арба, ертегі кейіпкерлерінің киімдері, ертегі мазмұнына сай әуендер.
17.	«Не дәмді?» ертегісі	Үстел-үсті театры. Балаларды ертегі мазмұнымен таныстыру, үстел-үсті театры арқылы сөйлеу тілін дамыту, дауыс ырғағын келтіре орындап жүйелі баяндауға үйрету.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Ертегі мазмұнына сай безендірілген үстел-үсті театры, жылжымалы үй, қоралардың макеті, үйшік, астау

				макеттері, тауық,ит, қоян, ешкі, мысықтың кейпін бейнелейтін жылжымалы бейнелер.
18.	«Не дәмді?» ертегісі	Сахналық қойылым. Өз рөлдерін сахналау шығармашылығын дамыту және өнерге деген қызығушылығын арттыру.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Әсем безендірілген сахна: үй, қоралардың макеті, үйшік, астау макеттері, тауық,ит, қоян, ешкі, мысықтың костюмдері, ертегі мазмұнына сай әуендер.
19	«Түлкі мен тырна» ертегісі	Саусақ театры. Ертегіні саусақ театры арқылы әңгімелеу ,ертегі мазмұнымен таныстыру. Балалардың диалогты сөйлей білу қабілеттерін арттыру.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Саусақ театрына арналған ертегі кейіпкерлерінің бейнелері.
20	«Түлкі мен тырна» ертегісі	Сахналық қойылым. Ертегіні сахналай отырып, кейіпкерлердің іс-әрекеттерін нақты сипаттай білуге үйрету, шығармашылығын дамыту. Балаларға адамгершілік қасиеттерін үйрету. Ойлау қабілеттерін дамыту.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Ертегі мазмұнына сай безендірілген сахна: орман ағаштары мен шөптер,көлдің макеттері, түлкінің, тырнаның безендірілген

					үйлері, құмыра мен тарелка ыдыстары, тырна мен түлкінің костюмдері, ертегі мазмұнына сай әуендер.
Ақпан	21	«Төлдер айтысы» ертегісі	Қуыршақ театры. Балаларды «Төлдер айтысы» ертегісінің мазмұнымен таныстыру. Рөлдерге тән дауыспен, қимылмен, мимикамен ойнауға үйрету, шығармашылықты дамыту .	Көрсету, түсіндіру, айту.	Безендірілген қуыршақ театрының ширмасы: жылжымалы қозы, лақ, құлыншақ, бұзау, бот ақан, қуыршақ бейнелері, ертегі мазмұнына байланысты көңілді әуендер.
	22	«Төлдер айтысы» ертегісі	Сахналық қойылым. «Төлдер айтысы» ертегісін рольдерге бөліп ойнату арқылы әр төлдің өзіне тән дауыспен, қимылмен, мимикасымен ойнау шығармашылығын дамыту, байланыстырып сөйлеуге үйрету.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Ертегі мазмұнына сай безендірілген сахна, макеттер, кейіпкерлер костюмдері, әуендер.
	23	«Алдар көсе мен Шықбермес Шығайбай» ертігісі	Үстел-үсті театры. Балаларды ертегі мазмұнымен таныстыру, ертегі мағынасын түсінуге, кейіпкерлердің өз-ара қарым-қатынасын бағалауға, кейбір адамгершілік қасиеттерді сипаттауға үйрету.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Ертегі мазмұнына сай безендірілген үстел-үсті театры :жылжымалы қараша үй макеті

					және үй жиһаздары, кейіпкерлердің жылжымалы суреттері.
	24	Түлкі, Қоян және Әтеш ертегісі	Үстел-үсті театры. Балаларды ертегі мазмұнын тыңдауға, әрекеттердің дамуын қадағалауға ынталандыру.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Ертегі желісі бойынша безендірілген үстел-үсті театры: әже, немересі, тауық, тышқанның жылжымалы үстел үстіне арналған макеттері және т.б.
	25	Түлкі, Қоян және Әтеш ертегісі	Сахналық қойылым. Балаларды кейіпкерлердің бейнесін беру үшін сөздегі ырғақ манерін қолдануға үйрету, шығармашылықты дамыту.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Ертегі мазмұнына сай безендірілген сахна: үйдің макеті және үй жиһаздары, әже, немере, тауық, тышқанның костюмдері, ертегі мазмұнына сай әуендер.
Наурыз	26	«Жыл басына таласқан хайуанаттар» ертегісі	Конус театры. Балаларды ертегі мазмұнымен таныстыру, сұрақтар қою арқылы ертегі желісін есте сақтауға үйрету, ертегіге деген қызығушылығын арттыру.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Конус театры: ертегі мазмұнына сай ағаштар, қоралар, шөптердің бейнелері, кейіпкерлер

				бейнеленген жылжымалы конустар.
27	«Жыл басына таласқан хайуанаттар» ертегісі	Сахналық қойылым. Балалардың әдеби шығармалар мен ертегі үзіндісін драмалауға қатысу біліктерін ата-аналарды қатыстыра отырып дамыту.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Ертегі мазмұнына сай безендірілген сахна : ағаштар, қоралар, шөптердің бейнелері, ертегі кейіпкерлерінің костюмдері, кейіпкерлердің іс-қимылдарына байланысты әуендер.
28	Орыс халық ертегісі «Жабайы қаздар»	Қуыршақ театры. Балаларды ертегінің мазмұнымен таныстыру, рөлдерде ойнай білу қабілеттерін дамыту.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Безендірілген қуыршақ театрының ширмасы: құрастырмалы үйдің макеті, орман бейнелерінің макеттері, пеш, ағаштар мен алма ағашы, мыстан кемпірдің үйшігі, кейіпкерлердің қуыршақтары, ертегі мазмұнына байланысты

					әуендер.
Сәуір	29	Орыс халық ертегісі «Жабайы қаздар»	Қуыршақ театры. «Жабайы қаздар» ертегісін балалардың сомдай білу біліктерін қалыптастыру.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Безендірілген қуыршақ театрының ширмасы: құрастырмалы үйдің макеті, орман бейнелерінің макеттері, пеш, ағаштар мен алма ағашы, мыстан кемпірдің үйшігі, кейіпкерлердің қуыршақтары, ертегі мазмұнына байланысты әуендер.
	30	«Түлкі мен бөдене» ертегісі	Саусақ театры. Ертегінің мазмұнымен таныстыру, сұрақтар беру арқылы жақсы мен жаманды ажырата білуге үйрету.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Саусақ театрына арналған ертегі кейіпкерлерінің бейнесі.
	31	«Түлкі мен бөдене» ертегісі	Драматизациялау. Балалардың сахналай білу қабілеттерін дамытып, арнайы атрибуттарды қолдануға үйрету.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Ертегі желісіне сай жасалынған атрибуттар.
	32	Ғажайып түс (ертегі)	Қуыршақ театры. Балаларды ертегінің мазмұнымен таныстыру, рөлдерде ойнай білу қабілеттерін дамыту.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Ертегі кейіпкерлердің суреттері
	33	«Жақсылық пен	Саусақ театры. Балаларды жақсылыққа жасауды	Көрсету,	Саусақ театрына

	жамандық» ертегісі	үйрету. Сонымен қатар жақсылық пен жамандықты ажырата білу.	түсіндіру, айту.	арналған ертегі кейіпкерлерінің бейнесі.
34	«Қолғап» ертегісі	Сахналық қойылым. Балаларды кейіпкерлердің бейнесін беру үшін сөздегі ырғақ манерін қолдануға үйрету, шығармашылықты дамыту.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Ертегі мазмұнына сай безендірілген сахна : ағаштар, қоралар, шөптердің бейнелері, ертегі кейіпкерлерінің костюмдері, кейіпкерлердің іс-қимылдарына байланысты әуендер.
35	«Ара мен Шегіртке» ертегісі	Саусақ театры. Ертегінің мазмұнымен таныстыру , сұрақтар беру арқылы жақсы мен жаманды ажырата білуге үйрету.	Көрсету, түсіндіру, айту.	Саусақ театрына арналған ертегі кейіпкерлерінің бейнесі.
36	Балалар қалауы бойынша ертегілер (қайталау)	Еркін Жыл көлемінде үйренген шығармашылық біліктерін бекіту, дарындылығын анықтау.		Балалар қалауы бойынша алынған ертегілерге қажетті көрнекіліктер.
	Барлығы		36 сағат	